

Ailede Mahremiyet Eğitimi

İbrahim Őahin
Psikolojik DanıŐman
Őanlıurfa Rehberlik ve AraŐtırma Merkezi

Mahremiyet

- Mahrem kelimesi Arapça haram ve kelimesinden türemiştir.
- Saygıya ve gizlenmeye değer şey, herkesin bilmesi gerekmeyen şey anlamına gelir.
- Mahremiyet kavramı ise insan vücudu ile ilgili kullanımlarda dokunulmazlığı ve gizliliği; gizli kalması gereken alanları ifade eder.

Mahremiyet Eğitimi Nedir?

0 – 6 Yaş arasında *ailede verilir.*

Kendisinin ve diğer insanların özel hayatının farkına varması.

Sosyal hayatın içinde kendi özel alanını koruması.

Kendisi ve çevresi arasında sağlıklı sınırlar kurması.

Çocuğa, kendisine zorla bir şey yapmak veya yaptırmak isteyenlere karşı hayır diyebilme becerisini kazandırma.

Ebeveynler çocuğunu yetiştirirken uygun şekilde davranmalıdır.

“Ne var canım o daha bebek / çocuk” düşüncesinin mahremiyet eğitiminde yeri yoktur.

Mahremiyet Eğitimi

- Mahremiyet eğitimi anne ve baba tarafından verilir.
- Çocuğun ruhsal ve bedensel açıdan korunması için bu eğitim oldukça önemlidir.
- Diğer konularda olduğu gibi anne babaların söylediklerinden çok yaptıkları etkilidir.

Özel Alan Tanımlama

- Vücudun özel bölgeleri iki yaşından itibaren çocuğa tanıtılmalı ve bu bölgelere anne, baba ve doktorlar dışında kimsenin dokunmaması gerektiği öğretilmelidir.
- Bu özel bölgeler sadece çocuk için değil, etrafındaki diğer bireyler için de gizlenmesi gereken yerlerdir.
- Çocuk anne veya babasının özel bölgesini görmek istediğinde izin verilmemeli ve bunun sebepleri açıklanmalıdır.
- Anne ve baba, çocuğun bulunduğu ortamda giyimine dikkat etmeli, kıyafetlerini özenle seçmelidir.
- Olası bir özel alan ihlalinde güvendiği büyükleriyle bu durumu paylaşması gerektiği öğretilmelidir.

Çocuğun Özel Alanlarına Saygılı Olma

Küçük yaşlardan itibaren;

- Çocuğun kıyafetlerinin başkalarının yanında değiştirilmemesi
- Altını temizlemek için başka bir odaya götürülmesi

Dört beş yaşlarından itibaren;

- Banyoda sadece çocuk ve ona banyo yaptıran ebeveynin olması
- Banyo yaptırırken iç çamaşırlarıyla yıkamak
- İç çamaşırını değiştirirken özel alanlarına bakmamak
- Elbette ki ailenin bütün bireyleri başkası önünde soyunmamayı bir kural haline getirmelidir.

Cinsel Organı Sevgi Objesi Yapmama

- Çocuklar, normal ve anormal davranışları ailelerinde öğrenirler.
- Aile içinde normal karşılanan davranışları çocuk da benimseyecektir.
- Cinsel organlar şaka konusu edilmemeli, “öperim, yerim, severim...vb.” ifadeler kullanılmamalı, bu organlara dokunularak çocuğa şaka yapılmamalıdır.
- Aile içinde bu tür temasların gerçekleşmesi, çocuğu kötü niyetli yabancılara karşı korumasız hale getirecektir.
- *Sünnet* işlemi olabildiğince erken yaşlarda yapılmalı ve bir *merasime dönüştürülmemelidir*.

Tuvaletin Kapısını Kapalı Tutma

- Tuvalet eğitiminin bir parçası olarak; tuvaletin insanların tek başlarına girdikleri bir yer olduğu, buraya girildiğinde kapının kapatılması gerektiği öğretilmelidir.
- Eğer lazımlık kullanıyorsa, lazımlık evin herkese açık alanlarına konmamalı tuvalet veya banyoda kullanılmalıdır.

Odaya İzin Alarak Girme

- Dört beş yaşlarından itibaren anne babanın odasına girmeden önce kapının çalınması gerektiği çocuklara öğretilmelidir.
- Çocukların bu kuralı benimseyebilmesi için onların odalarına girerken kapı çalınmalıdır.
- Ebeveyn odasına girmeden önce neden kapıyı çalması gerektiği anlatılmalıdır. "Odamızda giyiniyor olabiliriz."

Ebeveynle ve Kardeşle Yatakları Ayırma

- İki yaşından itibaren çocuğun yatağı anne ve babanın yatağından ayrılabilir.
 - Korku, kaygı ve yalnızlık duygularını yaşayan çocukların yatağı kademeli bir şekilde ayrılabilir ve uzman desteği alınabilir.
- Aynı yatakta yatan kardeşlerin yatakları dört beş yaşlarından itibaren ayrılmalıdır.
- Eğer mümkünse ilkokul döneminden itibaren kız ve erkek kardeşlerin odaları ayrılmalı, değilse aynı odada bağımsız alanlar oluşturulmalıdır.

Özel Mekan Tanımlama

- İlkokul döneminden itibaren çocuklara özel bir alan tanımlanmalıdır.
- Evde bir yer belirlenerek buranın artık ona ait olduğu ve kişisel eşyalarını buraya koyabileceği söylenebilir.
- Anne ve baba çocuğa ait bu özel mekanı kullanmadan önce izin alarak özel alan algısını pekiştirebilir.
- Ergenlik döneminde çocukların tek başlarına zaman geçirebilecekleri yerler belirlenmeli ve yalnız kalma talepleri doğal karşılanmalıdır.

Özel Alan İhlallerine Tepki Gösterme

- Ebeveyn ve çocuğun özel alan ihlaline şahit olduğu durumlarda bu olaylara sessiz kalınmamalı, tepki gösterilmelidir.
- Yapılan davranışın yanlış olduğu ifade edilerek eleştirilmelidir.
- Bu tür tepkiler çocuklarda özel alan bilincinin oluşmasını destekleyecektir.

Eşlerin Davranışlarına Dikkat Etmesi

- Çocuklar anne ve babalarının söylemlerinden çok eylemlerini benimser ve taklit eder.
- Aile bireylerinin birbirlerine sevgi ifadelerinde bulunmaları çocukların huzurlu ve sevgi dolu bir ortamda büyümesini sağlayacaktır.
- Ancak çocukların bulunduğu ortamlarda bu sevgi ifadeleri aşırıya kaçmamalı, cinsellik içermemelidir.
- Çocukların bulunduğu ortamlarda cinsel şakalar yapılmamalıdır.
- Çocuklar *dudaktan* öpülmemelidir.
- Bu tür davranışlar çocukların istismar davranışlarını sevgi ifadesinden ayırt etmesini zorlaştırır.

Sosyal Medya ve Mahremiyet

- Sosyal medya kullanımı özünde *merak* duygusunu barındırır.
- Çocukların merak duygusu doğru bir şekilde giderilmeli, çocukların cinsellikle ge beden gelişimiyle ilgili bilgileri anne ve babalarından öğrenmeleri sağlanmalıdır.
- Çocuklar, kontrolsüz sosyal medya kullanımında mahremiyet bilinçlerini zedeleyebilecek içeriklere maruz kalabilirler.
- Çocukların internet ve teknolojik alet kullanımı takip altında tutulmalıdır.

Kaynaklar

- Mahremiyet Kavram Raporu – Hayat Vakfı
- Çocuklarda Mahremiyet Eğitimi – Esmâ Akcan
- Mahremiyet Eğitimi Verilirken Dikkat Edilmesi Gerekenler
 - <http://www.eskulapdanismanlik.com/blog/mahremiyet-egitimi-verilirken-dikkat-edilmesi-gerekenler>
- Çocuk ve Mahremiyet – Lamia Kalender Ergül
 - <https://kemalsayar.com/insana-dair/cocuk-ve-mahremiyet>
- Görseller: freepik.com